

УДК 353.2

DOI <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2020.2.7>

І. М. Безена

кандидат філософських наук,
завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти
КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти»,
Дніпропетровської обласної ради»,
докторант

Дніпропетровського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління
при Президентіві України

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

У статті досліджуються сучасні процеси формування механізмів антикризового управління та стратегій розвитку регіонів та об'єднаних територіальних громад в Україні, які здійснюються в контекстах реформ демократизації та децентралізації. За результатами дослідження визначено надзвичайну актуальність різноманітних сучасних практик, серед яких: формування концептів діяльності в умовах надзвичайних ситуацій та криз; розподіл сфер відповідальності між регіоном та територіальними громадами; партнерську взаємодію органів публічної влади з інститутами громадянського суспільства; залучення громадськості до організаційних процесів формування стратегії розвитку громади; практики реалізації державної політики на місцевому рівні через бюджетування та інвестування інфраструктурних проєктів тощо.

Зарубіжний досвід із децентралізації, подолання кризових явищ та стратегії розвитку регіонів свідчить про таке: моніторинг процесів, які проходять у регіонах та бачення шляхів упередження криз; активну комунікативну дію, яка спрямована на розвиток, єдність і міцність суспільних норм, цінностей та інституцій; послідовні дії на дотримання основ суспільної демократії через залучення громадян до процесів урядування у громадах; системний вплив на розвиток місцевої демократії та фінансової самодостатності громади; сталий розвиток у підвищенні якості життя людини.

У дослідженні проаналізовано: процеси реформування публічної й суспільної системи у Дніпропетровському регіоні; формування механізмів антикризової діяльності регіональної влади; розкрито нові стратегії розвитку громади через спільну діяльність органів місцевої влади та громадських інституцій; окреслено приклади взаємної співпраці, спрямованої на подолання кризи, та ефективні зрушення в житті громади. Основою публічної діяльності органів влади громади має бути комунікативна дія із суспільними інституціями та громадянами, яка сприятиме розвитку взаємної довіри й відкритості.

За результатами дослідження встановлено, що від активної й системної дії публічних інститутів регіону залежить ефективність антикризових заходів, наявність суспільного спокою й довіри з боку громадян, якість реалізації місцевих інфраструктурних проєктів, позитивні тенденції соціально-економічних зрушень у вирішенні болючих проблем громади. Системність, послідовність дії учасників публічної діяльності впливають на результативність та становлення успішності громади, сприяють позитивним зрушенням для жителів території та формують безпечне життєве середовище.

Ключові слова: кризові явища; громада; регіон; стратегія розвитку; проєкти; самоорганізація населення; взаємодія.

Постановка проблеми. Сучасне національне суспільство перебуває в надзвичайно динамічному стані розвитку. Державна влада об'єктивно передбачає наявність проблем, які можуть бути на національному, регіональному

або місцевому рівні, та тих, які можуть вирішуватись із залученням фінансових і матеріальних ресурсів. Проблеми можуть бути в різних сферах, секторах та середовищах суспільної діяльності, можуть мати різний стан – небезпе-

ки, ризику або кризи. В окресленому стані суспільної діяльності особливого значення набуває питання організаційно-регуляторної діяльності публічної влади та механізмів, які вона застосовує для подолання або упередження некомпортного суспільного стану.

Одним з основних напрямів публічної реформи є розширення шляхів співпраці між місцевою владою, громадськими інститутами та громадянами, яка спрямована на стабілізацію ситуації та подолання проблем соціально-економічного характеру в регіонах країни. Проте постає ключова проблема, яка пов'язана з діяльністю публічних інституцій – підвищення діяльносної ефективності та пошук нових механізмів місцевої самоорганізації, які будуть спрямовуватись на сталий розвиток громади, підвищення стандартів життя й вирішення спільних соціально-економічних проблем території.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблем механізмів антикризового управління, реформи регіональної публічної влади, пошуку нових механізмів організаційної діяльності та шляхи розвитку місцевих громад знаходять своє дослідження в науковому середовищі. Окремі аспекти практичної діяльності громади у процесі демократизації та децентралізації досліджують такі науковці: Т. Безверхнюк, І. Сенча, Т. Сивак, М. Іщенко, Г. Шамборовський, Т. Батракова, В. Храпкіна, В. Крикун., С. Ставченко, І. Денисенко, А. Бабич, С. Серьогін, Є. Бородін, В. Сиченко, Н. Шевченко, К. Романенко тощо.

Мета статті. Автор ставить за мету дослідити сучасні процеси антикризових стратегій та механізмів організаційної діяльності системи публічних інституцій і місцевого самоврядування Дніпропетровщини, яка спрямована на сталий розвиток суспільства та м'яке подолання непростих ситуацій.

Виклад основного матеріалу. У сучасному суспільному просторі, мабуть, потрібно сприймати кризу як закономірний та об'єктивний етап у розвитку, який стимулює потребу в пошуку нової моделі поведінки і стратегії мислення. Особливе значення має те, що процес реагування публічними інститутами громади на кризові виклики актуалізувався в нинішній період глобальної, національної й регіональної проблеми: поширення пандемії коронавірусу як кризи/загрози здоров'ю людини та кризи енергетичної як загрози суспільної та індивідуальної. В окресленому плані актуалізуються

два питання:

1) за яких умов ми сприймаємо подію не як кризу;

2) що належить зробити для розуміння того, які якості потрібно розвивати й навчитися ними користуватися в житті.

У суспільному просторі ми стикаємось із цілою низкою можливих кризових станів у різних сферах діяльності: економічна; політична; соціальна; освітня; у сфері медицини; екологічна; психолого-емоційно-міжособистісн тощо. Тобто кризові явища в суспільстві, які спричинено відносинами публічної влади й населення через соціально-економічні чинники. Науковці визначили, що повноцінний розвиток людини можливий в особистості або суспільства, які мають риси дієвих державних механізмів протидії кризовим явищам соціально-економічного сектору країни та регіонів, гнучкості, життєздатності, стійкості, дієвої спроможності в нестандартній ситуації тощо. Сталий розвиток та криза в суспільному процесі життєдіяльності завжди виступають антагоністами, а результатом їх протистояння постає етап – поглиблення кризи або вихід на новий рівень розвитку.

Експерти зазначають, що «значне уповільнення темпів зростання доходів населення та фактичного кінцевого споживання домогосподарств <...>, ця тенденція в поєднанні з гостро негативними наслідками суспільно-політичних та воєнних подій <...> значно посилиться і вплине не лише на аспект добробуту, а й на решту показників людського розвитку» [1, с. 16]. Адже людський розвитку як один з основних індикаторів постає ключовим чинником добробуту суспільства та його сталого розвитку й рівня прогресу в різних сферах діяльності на загальнонаціональному, регіональному та місцевому рівні. Оцінюючи ступінь розвитку за окремими регіонами, експерти поділяють їх на 4 групи:

- 1) прогрес;
- 2) розвиток без ознак регресу;
- 3) розвиток із регресом за одним з аспектів;
- 4) розвиток із регресом за двома аспектами.

Зазначене, на нашу думку, визначає пріоритети в діяльності публічних інститутів влади та визначає нагальну суспільну потребу в підвищенні соціальної ефективності їх організаційної роботи.

Органи місцевого самоврядування (далі – ОМС) гарантують, відповідно до чинного законодавства, управлінську самостійність об'єднаної територіальної громади (далі – ОТГ), реалізу-

ють у правотворчій, правозастосовуючій і правореалізуючій публічній діяльності, яка спрямована на сталий розвиток території та комфортні умови життя й діяльності. Адже, як зазначають дослідники, «кризові явища знаходять глибинний прояв саме на рівні територіальних громад» [2, с. 67]. Самостійність та функціонування ОМС залежать від важелів самодостатності й самоврядності, що певною мірою постає проблемою в більшості громад, які не можуть мати повноцінної бази оподаткування, відратування коштів і самодостатнього місцевого бюджету. Окреслені тенденції впливають на функціональні кризові утворення та розбалансований бюджетний стан, низьку ефективність і розвиток соціально-економічної кризи в регіоні.

Із цієї причини найприйнятнішим для реалізації програми сталого розвитку громади та упередження кризових явищ саме місцевій владі – ОМС та державній виконавчій владі регіону потрібно у сфері економічної діяльності: соціальне партнерство із суб'єктами господарювання, програма підтримки місцевого бізнесу та стратегії розвитку громади. Адже саме активна діяльність має сприяти вдосконаленню управління ОМС, яка суттєво й системно послаблюватиме негативний вплив кризових явищ на регіональну та місцеву економіку. Окреслені тенденції будуть реалізовані на основі відкритості, прозорості, відповідальності, професійності, врахування спільних інтересів та комунікативній дії публічних інституцій громади і громадян.

Тому в ОМС актуалізується режим діяльності, який можна окреслити поняттям «антикризовий менеджмент», визначений упровадженням системи взаємопов'язаних заходів, спрямованих на діяльність із попередження кризових ситуацій або мінімізацію негативних наслідків на початку кризи. Оцінюючи попередні періоди криз у різних суспільствах, зазначаємо особливу тяжкість таких переломних подій у сферах діяльності людини: політична та економічна нестабільність, яка загострює протиріччя й може призвести до непоправних наслідків (воєн, революцій, суспільного протистояння, зниження рівня життя населення тощо). Унаслідок цього складністю кризових ситуацій стає те, що кожен раз вони проявляються в несподіваних фактах, неповторності за змістом і наслідками. Тому, як правило, тільки саме професійні якості працівників ОМС та публічної влади спроможні вплинути на розвиток кризової ситуації, а ще краще – коли її упередять своїми чіткими, від-

повідальними й системними діями або пом'якшать її наслідки для громадян та суспільства.

Водночас можна окреслити основні причини суспільної кризи:

1) зовнішні (світові тенденції та ситуації: загальна економічна криза, глобальне потепління клімату, криза енергоефективності тощо) і внутрішні (слабка стратегія державного управління, конфлікт суспільно-політичних еліт, низька ефективність державної і регіональної політики тощо);

2) об'єктивні (відсутність інноваційних процесів, застаріла система управління тощо) й суб'єктивні (низький професійний рівень посадових осіб, кулуарні рішення, корупція, низька культура демократії тощо);

3) функціональні (розбалансованість функцій управління, збій в організаційній роботі тощо) й системні (руйнування цілісності управління, волюнтаризм, закритість і непрозорість процедур організаційної діяльності тощо).

Наше національне суспільство поки що перебуває у стані ризиків, які пов'язані з минулим періодом розвитку та рівнем динамічної здатності реально визначати їх наявність й упереджувати наслідки. Таким чином, завдання менеджменту та ОМС – передбачити передумови кризи за допомогою аналізу й не допустити або пом'якшити його розвиток.

Експерти з розгляду антикризової економічної політики зазначають, що вона стане ефективною лише тоді, якщо будуть дотримуватись певні принципи, а також динамічно, системно й ефективно проводитиме політику профілактики або попередження кризових явищ. На думку експертів, принципи державного антикризового управління охоплюють такі позиції:

1) наукове обґрунтування антикризових заходів;

2) правові аспекти організаційної діяльності;

3)) фінансова політика в окресленому аспекті;

4) надання допомоги найбільшим структуруючим підприємствам;

5) пріоритетність соціального захисту населення;

6) запобігання масовим вивільненням працівників;

7) підтримка малого бізнесу й розширення самостійної зайнятості населення [3].

Узагальнивши міжнародний досвід, можна виокремити низку антикризових інструментів у таких сферах суспільної діяльності: пропози-

ції пільгових кредитних ресурсів; стимулювання розвитку малого й середнього бізнесу; створення інвестиційної привабливості та інновацій; підтримка окремих галузей господарювання; податкові важелі впливу тощо.

Отримані результати свідчать, що на регіональному рівні актуалізуються механізми сприяння і стимулювання реалізації різних інфраструктурних проєктів, які сприятимуть ефективному подоланню ознаки кризи в енергетичній сфері громади та можуть реалізовуватись заходи з модернізації транспортної інфраструктури, енергетики (енергозбереження, альтернативні джерела енергії, стратегії розвитку енергоефективності тощо). Саме послідовні та професійні кроки реалізації заходів у різних сферах діяльності на території громади сприятимуть процесам зростання, підвищення конкурентоздатності суб'єктів, забезпечення зайнятості населення. Таким чином, ми підійшли до механізму антикризової діяльності – соціального партнерства суб'єктів на території.

Особливістю соціально-економічних криз на регіональному й місцевому рівні, як правило, є те, що вони тісно пов'язані з ефективністю політики на загальнодержавному рівні та розбалансованістю місцевого бюджету внаслідок викривлень бази оподаткування й диспропорціями нормативного законодавства. У спадок новим ОТГ перейшла стара структура інфраструктури та доходна частина, яка, на жаль, на сучасному етапі не створює позитивних передумов до зміни якості життя й подолання проблем/кризи у сферах життєдіяльності регіону. Підсумовуючи, зазначимо, що в сучасних умовах саме соціальне партнерство має об'єднувати суб'єктів діяльності і проходити за різними векторами співпраці: органи влади – суб'єкти господарювання; суб'єкти господарювання – працівники; жителі – громада тощо.

Наразі останній період у розвитку українського публічного простору характеризується баченням особливої важливості саме технологічних етапів менеджменту у прийнятті ефективного й актуального управлінського рішення. Адже ефективним результатом окресленого організаційного етапу діяльності органів влади постає питання «активних, динамічних і позитивних змін» у соціальних життєвих практиках, спрямованих на покращення рівня життя громадян, «долучення жителів до громадсько-активної співпраці з органами місцевої влади у вирішенні проблем території» [4, с. 199].

Не викликає жодних сумнівів, що ключовими чинниками постають індикатори ефективності суспільних процесів: громадяни, територіальна громада, суб'єкти господарської і громадської діяльності, публічні інституції влади, зовнішні партнери громади, засоби комунікації тощо.

На підтвердження вищезазначеного актуальною є думка, що «моральні світогляди ефективно обмежують волю тоді <...>, коли вони вкорінені в етичне саморозуміння, скріплюючого турботу про власне благополуччя із зацікавленістю у справедливості», та окреслив типи соціального партнерства «інструментальної», «стратегічної» та «комунікативної дії» [5, с. 124]. На нашу думку, сучасний цивілізований світ стимулює зростання суспільної й індивідуальної потреби людини в розширенні життєвих меж відповідальної свободи діяльності, отриманні ефективних результатів життєтворчості та діяльності, яка окреслює перспективи сталого розвитку суспільства без криз.

Продовжуючи дослідження, необхідно зазначити, що з метою консолідованих дій влади та суспільних інститутів об'єднань громадян чинне законодавство України визначає окремі механізми із громадянсько-процесуальних питань: управління державними справами, надання можливості вільного доступу до інформації про діяльність органів виконавчої влади, а також забезпечення комунікативної гласності, доступності до процесів та прозорості в діяльності зазначених органів [6; 7]. Тому регулярне проведення консультацій влади із громадськістю сприятиме налагодженню взаємодовіри – системного та відкритого діалогу. Таким чином, саме через створення умов для участі громадян у процесах розроблення проєктів рішень із питань суспільно-економічного розвитку держави і громади, реалізації прав і свобод громадян, задоволення їх політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів тощо.

Узагальнивши сучасні позитивні практики організаційної діяльності у Дніпропетровському регіоні, бачимо, що для будь-якої ОТГ найчастіше виникають проблеми з формуванням стратегії сталого розвитку території. Водночас особливістю є наявність загальносистемних місцевих соціально-економічних проблем: дисбаланс бюджету; відсутність централізованого водопостачання домогосподарств та застарілий технічний стан житлового фонду; зайнятість працездатного населення; впорядкування, розвиток й удосконалення території об'єктів сус-

пільного призначення; утилізація й переробка побутового та виробничого сміття; наявна мережа, технічний стан будівель і робота соціальних об'єктів та місцевої інфраструктури; територіальний ефективний розвиток малого та середнього бізнесу; природоохоронні та екологічно-розвиваючі заходи на території тощо [8, с. 99]. Тому на сучасному етапі конструктивні зусилля ОМС у контекстах реформи з демократизації й децентралізації акцентовано на досягнення самостійності й самодостатності нових ОТГ, які спільно із соціальними партнерами всі зусилля спрямовують на подолання кризових явищ.

Звичайно, органи регіональної та місцевої влади з метою вирішення суспільно-значимих проблем окремих територій уже досягли таких результатів:

1) створено об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (далі – ОСББ), проводяться заходи енергоефективності житлового фонду через реконструкції дахів і мереж життєзабезпечення, благоустрій прибудинкових територій, сміття, обслуговування, своєчасність платежів за послуги тощо;

2) розвиток у сільських громадах мережі активу на території, який має концентрувати, організувати і представляти громадські ініціативи для вирішення суспільних проблем;

3) створення громадських інституцій, які зорієнтовані на встановлення кризової проблеми, вивчення її та пошук стратегії вирішення;

4) спільна підготовка інфраструктурних проєктів через колективні договори й розглянуті питання;

5) створення комунально-приватних підприємств для надання послуг із водопостачання, вивезення побутових відходів, благоустрою, ремонтів тощо [8, с. 99].

В окреслених напрямках постають конкретні позитивні приклади конструктивної співпраці державних, підприємницьких і громадських інституцій, спрямованих на ефективні соціально-економічні зміни у громадах.

Завдяки конкретному соціальному партнерству створено ефективні механізми подолання кризи соціальної інфраструктури й оптимізації інфраструктури громади та через проєктний менеджмент долучились до програм U-Lead в Україні. За три роки ОТГ Дніпропетровщини подали 240 пакетів інвестиційних проєктів: донорами виступили державний, обласний і місцевий бюджети, кошти місцевих громадських інституцій, суб'єктів господарювання та міжна-

родних структур [9]. Місцеві проєкти співучасті охоплюють такі сфери діяльності: стимулювання бізнес-проєктів – виробничі кооперативи й підприємства; реконструкція й будівництво: водогони, дороги, енергоефективність соціальних об'єктів і житлового фонду, благоустрій сміттєзвалищ тощо. Робота продовжується й у 2020 році, адже йде системна реконструкція закладів освіти, медицини та культури. Вищезазначене є прикладом активності депутатів і голови місцевої ради, старости та його громадського активу округу, підтверджують нове значення децентралізації. Паралельно ведеться системний контроль за ефективністю використання ресурсів на визначені проєкти співучасті. Науковці зазначають, що значиме питання «ефективності публічного управління як засобу впливу демократичних суспільств на самих себе» [10, с. 114]. Безперечно, системні дії влади та суб'єктів співучасті дають змогу долати кризові явища у сферах життєдіяльності регіонів та місцевих громад, що позитивно оцінюється жителями території та долається напруга в оцінці ефективності публічної влади.

Окремо необхідно зазначити, що останні події світової кризи, пов'язані з пандемією коронавірусу та діяльністю регіональних інституцій у її попередженні й подоланні. Тут ми розуміємо, що є питання рішень політичних, управлінських, медичних, освітніх, тощо. Але аспект COVID-19 потребує окремого дослідження та оцінки в антикризовому аспекті.

Наприкінці зазначимо, що реалізація механізмів антикризового управління в регіоні піддається також і негативним впливам: зростанням залежності соціально-економічної системи від загального стану розвитку (глобального та національного рівня); комплексність проблем і протиріч, які вимагають мобілізації зусиль суб'єктів; динамічність і низька передбачуваність ефективності змін через проблеми в управлінні інноваційними проєктами; обмеженість ресурсної бази для виходу із кризи в певних галузях соціально-економічної сфери; прорахунки в механізмах стратегічного планування, розуміння проблеми та практики реалізації проєктів, практики застосування SWOT-аналізу та NPEST-аналізу тощо [11, с. 60; 12, с. 104]. Отже, ключовими процесами в окреслених елементах організаційної та ефективної спільної організаційної діяльності державних та господарюючих інституцій є процеси прозорості ефективної комунікації, про що було зазначено вище.

Висновки і пропозиції. Таким чином, отримані результати свідчать, що реформа з демократизації та децентралізації окреслює нові механізми антикризового управління, діяльності і стратегії розвитку територій:

1) необхідно розширити аналітичний блок публічної влади з виявлення кризових проблем, прихованих ресурсів регіону, а також оптимізацію механізмів регулювання систем;

2) недосконалість механізмів громадської участі у процесах вирішення проблем місцевого значення, які стримують формування ефективної демократичної системи управління та соціально-економічний розвиток громади;

3) нерозв'язані проблеми, недоліки поточного управління життєдіяльністю інфраструктури ОТГ;

4) місцевий практичний досвід колективної й комунікативної дії, які стають основним партнерським ресурсом для ефективного розвитку регіону й держави.

Перспективними є подальші розвідки в цьому напрямі на регіональному рівні, спрямовані на антикризові заходи в управлінні освітньою системою та житлово-комунального господарства регіону і громади.

Список використаної літератури:

1. Людський розвиток в Україні. Модернізація соціальної політики: регіональний аспект : колективна монографія /за ред. Е.М. Лібанової ; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. Київ, 2015. 356 с. https://www.idss.org.ua/monografii/2016_Lud_rozv_monogr.pdf.
2. Крикун В.Б. Особливості здійснення антикризового управління економікою на рівні місцевого самоврядування. *Право і безпека*. 2010. № 3(35), С. 66–69. file:///C:/Users/%D0%A3%D1%87%D0%B5%D0%BD%D1%8C/Downloads/Pib_2010_3_16.pdf.
3. Батракова Т.І., Сардак А.О. Механізм реалізації антикризової стратегії держави, антикризові заходи. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Випуск 14. Частина 2. 2015. С. 25–28. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_14/economic_14_2.pdf.
4. Бородін Є.І., Безена І.М., Марк Е. Генсон. Про шляхи демократизації та децентралізації публічних інституцій держави. *Публічне управління та митне адміністрування. Науковий збірник*. 2019. № 3(22). 290 с. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2019/3/25.pdf>.
5. Хабермас Ю. Постнаціональна констеляція и будущее демократии. *Логос*. 2005. № 4–5(39). С. 105–145. URL: <http://pavroz.ru/files/hubermasdem.pdf>.
6. Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики. *Постанова Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 р.* № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>.
7. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
8. Безена І.М. Нові стратегії розвитку територіальної громади як фактор демократизації місцевої влади в Україні. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського. Серія: Державне управління*. Том 31(70). 2020. № 1 С. 97–101. URL: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/1_2020/18.pdf.
9. Децентралізація дає можливості – Дніпропетровська область: формула успіху. *Сайт Дніпропетровського ЦПМС*. URL: <https://decentralization.gov.ua/areas/0562>.
10. Habermas J. Between facts and norms: contributions to a discourse theory of law and democracy. Cambridge, Massachusetts: MIT Press. 1996. 631 p. URL: <file:///D:/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%B7%D0%BA%D0%B8/JrgenHabermasBetweenFactsandNorms.pdf>.
11. Безена І.М. Демократизація публічного управління і інформаційно-медійний розвиток компетентностей його посадовців. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2019. № 3(67), С. 27–32. URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/3_2019/7.pdf.
12. Ставченко С.В. Керування проблемами як різновид превентивних технологій антикризового управління в політиці. *Вісник Дніпропетровського університету*. 2014, Т. 22. Вип. 24. С. 99–106. URL: [file:///C:/Users/%D0%A3%D1%87%D0%B5%D0%BD%D1%8C/Downloads/vdufsp_2014_22_24\(1\)_18.pdf](file:///C:/Users/%D0%A3%D1%87%D0%B5%D0%BD%D1%8C/Downloads/vdufsp_2014_22_24(1)_18.pdf).

Bezena I. M. Formation of anti-crisis management mechanisms at regional level with decentralization

The article is devoted to the research of modern processes of formation of new anti-crisis management mechanisms and strategies of development of regions and local communities in Ukraine, which are carried out in the context of reform on democratization and decentralization. According to the results of the research, it was noted the urgency of various modern practices, including the formation of concepts of activity in emergency situations and crises; division of responsibilities between region and the territorial communities; partnerships between public authorities and civil society institutions; involvement of the public in the organizational processes of forming community development strategy; practices of implementing state policy at the local level through budgeting and investing in infrastructure projects of social and economic development of community, etc.

Foreign experience in decentralization, crisis management and regional development strategies indicates the monitoring the processes of taking place in regions and seeing ways to prevent crises; active communication action aimed at the development, unity and strength of social norms, values and institutions; consistent action on adhering to the foundations of public democracy by engaging citizens in community governance processes; systematic influence on the development of local democracy and financial self-sufficiency of community; sustainable development in improving human quality of life.

The study analyzes the processes of public and social reform in the Dnipropetrovsk region; formation of mechanisms of anti-crisis activity of regional authorities; new strategies for community development, which are discovered through the joint activities of local authorities and public institutions. Examples of mutual cooperation aimed at overcoming the crisis and effective changes in community life are outlined. The basis of public activity of community authorities should be communicative action with public institutions and citizens, which will foster mutual trust and openness.

According to the results of the research, it is determined that the effectiveness and anti-crisis measures, the presence of public peace and trust on the part of citizens, the quality of the implementation of local infrastructure projects, the positive tendencies of socio-economic shifts in solving painful problems of community depend on the active and systematic action of the public institutes of region. Systematic sequence of actions of participants of public activity, affect the effectiveness and development of community success, positive changes in the lives of residents of the territory and a safe living environment.

Key words: *crisis phenomena, community, region, development strategy, projects, self-organization of the population, interaction.*